

25.10.2018

TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DIŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN GELİŞMELER

SURİYE (SURİYE KUZEYİ- SOÇİ - İDLİB - SURİYE'de ATEŞKES)

- *Rusya, Türkiye ve İran, Suriye anayasası komisyonu çalışmalarının hızlandırılması yönünde anlaştı...* Rusya Dışişleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada Moskova'da yapılan görüşmeler sonucunda garantör ülkeler Rusya, Türkiye ve İran'ın BM Suriye Özel Temsilciliği ile birlikte koordineli bir şekilde Suriye anayasası komisyonunun belirlenmesi için çalışmalarının hızlandırılması konusunda anlaştığı belirtildi. Rusya Dışişleri Bakanlığı'na göre, Moskova'daki Rusya, Türkiye ve İran dışişleri bakan yardımcılarını toplantısında Suriye'de sahadaki durum ele alındı. Suriye Ulusal Diyalog Kongresi'nin kararları doğrultusunda Anayasa komisyonunun kurulması ve çalışmalarının başlatılması ile ilgili bir dizi konuya değinildi. Putin'in Suriye Özel Temsilcisi Aleksandr Lavrentyev de Suriye'deki krizin çözümüne yönelik ana unsurun anayasa komisyonunun kurulması olduğunu ifade etti.

ORTADOĞU-AFRİKA

- *İran Dışişleri'nden İstanbul'daki dörtlü zirve yorumu: Biz olmadan Suriye sorunu çözülemez...* İstanbul'da 27 Ekim'de yapılması planlanan Suriye konulu Türkiye-Rusya-Fransa-Almanya zirvesini değerlendiren İran Dışişleri Bakan Yardımcısı Hüseyin Caber Ansari, Suriye sorununun farklı formatlarda ele alınabileceği ama Tahran olmadan çözüme kavuşturulamayacağını belirtti. Moskova'da bulunan Ansari, "Söz konusu Suriye olunca hiçbir ülke İran'ı devre dışı bırakamaz. İran bu anlamda önemli adımlar atıyor ve eylemleri, bölgede var olan gerçekliğe dayanıyor. Bu arada Türkiye, bazı diğer ülkeler gibi bunu anlıyor. Ama bu konuda mantık dışı duruş sergileyen ülkeler de var. Ve onlar bu jeopolitik gerçekliği değiştiremez" dedi.
- *Prens Selman'dan Kaşıkçı açıklaması...* Suudi veliaht prensi Selman Kaşıkçı cinayetinin ilişkileri bozma hedefli olduğunu belirtip "Suudi Arabistan-Türkiye ilişkilerine sabotaj yapma yönünde bir çaba var ve Selman adında bir kral, Muhammed bin Selman adında bir veliaht prens ve Erdoğan adında bir Türkiye cumhurbaşkanı oldukça, ilişkiler bozulmayacak" dedi.
- *Riyad'dan Moskova'ya siber güvenlik alanında işbirliği önerisi...* Suudi Arabistan İletişim ve Bilgi Teknolojileri Bakanı Abdullah es-Sevaha, Suudi yönetiminin Rusya'yı siber güvenlik alanında büyük bir aktör olarak gördüğünü ve bu alanda Moskova ile işbirliği yapmak istediğini belirtti. Suudi bakan, "Özellikle büyük veri, yapay zekâ ve siber güvenlik alanında ortaklıklar ve yatırımlar için mükemmel bir fırsat görüyoruz. Rusya'yı siber güvenlik alanında çok büyük bir aktör olarak görüyor, bu nedenle bu alandaki bilginin aktarımı, kapasitelerin ve fırsatların yaratılması, teknoloji transferi bizi gerçek anlamda mutlu edecek konular" diye konuştu.

- **Suudi Velihaht Prens Selman: Türkiye ile aramızı bozmaya çalışıyorlar...** Suudi Velihaht Prens Selman, yaptığı açıklamada, "Kaşıkçı cinayeti çok acı verici ve haksız, adalet yerini bulacak. Birileri Türkiye ile aramızı bozamaya çalışıyor" dedi. Kaşıkçı olayını çözmek için Türkiye ile iş birliği yaptıklarını belirten Selman, "Suudi Arabistan ve Türkiye arasında çatlak oluşturmak isteyenler var. Kral Selman, ben ve Erdoğan olduğu sürece bunu başaramayacaklar" dedi.
- **Irak'ın yeni Başbakanı Abdulmehdi yemin etti...** Irak'ın yeni Başbakanı Adil Abdulmehdi parlamentoda yemin ederek görevine başladı. Abdulmehdi ile parlamentodan onay alan 14 bakan da yemin etti. Başbakan ve bakanların yemin etmesinin ardından, diğer bakanlarla ilgili oylamanın yapılması için bir sonraki oturumun 6 Kasım tarihinde yapılması kararlaştırıldı. Abdulmehdi'nin yeni kabinesinin 22 bakanından 14'ü dün parlamentonun onayından geçmişti.
- **İsrail: Demir Kubbe, Gazze'den atılan roketi durdurdu...** İsrail Ordu Sözcüsü Avichay Adraee, Twitter hesabından yaptığı açıklamada, Gazze'den İsrail'e roket atıldığının tespit edildiğini öne sürdü. Sözcü, Demir Kubbe hava savunma sisteminin bu roketi havada imha etmek için başka bir roket fırlattığını belirtti.
- **Çekya, Kaşıkçı cinayeti nedeniyle Riyad'daki diplomatını geri çekiyor...** Çekya Dışişleri Bakanı Tomas Petricek, gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın öldürülmesiyle ilgili olarak Suudi Arabistan'daki diplomatlarından birini geri çekeceklerini belirtti.
- **Suudi Arabistan öncülüğündeki koalisyon Yemen'i bombaladı: En az 19 ölü, 10 yaralı...** Yemen'in batısındaki El Hudeyde şehrindeki Beyt el Fakih bölgesine yönelik Suudi Arabistan öncülüğündeki koalisyon bombardımanında en az 19 kişinin öldüğü, 10 kişinin ise yaralandığı belirtildi. Kısa bir süre önce yayınlanan Birleşmiş Milletler raporunda, Suudi Arabistan önceliğindeki koalisyonun Yemen'de çarşı yerlerine, sağlık kuruluşlarına, okullara, cenaze ve düğünlere yönelik düzenlediği hava saldırıları sonucu son üç yılda 16000 sivilin yaşamını yitirdiği ya da yaralandığı belirtilmişti. Yemen'de yaşananları 'dünyanın en büyük insani krizi' olarak değerlendiren Birleşmiş Milletler'in verilerine göre, **şimdiye dek savaşta 28 binden fazla insan hayatını kaybetti.** Ülkede açlık **çekenlerin sayısının 14 milyona ulaşabileceği** değerlendirildiği yapılırken, bu sayının ülke nüfusunun yaklaşık yarısına tekabül ettiğine dikkat çekiliyor

AB – AVRUPA

- **Almanya'dan Türkiye'ye seyahat edecek vatandaşlarına 'sosyal medya' uyarısı...** Alman Dışişleri Bakanlığı'nın seyahat bilgileri kısmında yapılan düzenlemenin Türkiye'yle ilgili kısmında, "Hükümeti eleştiren bilgilerin yeniden paylaşılması ya da hatta 'beğenilmesi' bile cezai yargılamalara yol açabilir. Örneğin cumhurbaşkanına hakaret ya da terör propagandası" denildi.
- **Almanya Parlamentosu: Riyad'a karşı uluslararası yaptırımlar uygulanmalı...** Almanya Parlamentosu Savunma Komitesi Üyesi Jens Kestner Sputnik'e verdiği demeçte, Almanya'nın, Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın ölümüyle ilgili olarak Suudi

Arabistan'a geçici silah satışı yasağından sonra, uluslararası yaptırımlar uygulamaya devam etmesi gerektiğini söyledi.

- **İtalya: Suudi Arabistan'a silah satışını gözden geçiriyoruz...** İtalya Dışişleri Bakanı Enzo Moavero Milanesi, Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın öldürülmesinin ardından ülkesinin Suudi Arabistan'a uygulayabileceği muhtemel ambargoya ilişkin, "İtalya, Kaşıkçı olayının ardından Almanya'nın yaptığı gibi Suudi Arabistan'a muhtemel silah tedarikini durdurmayı kesinlikle değerlendiriyor" dedi.
- **İspanya, Suudi Arabistan'a silah satışını savundu...** İspanya Başbakanı Sanchez, gazeteci Kaşıkçı'nın "korkunç" şekilde öldürülmesini kınasa da, Suudi Arabistan'a silah satışını İspanya'nın çıkarına olduğu gerekçesiyle savundu.

YUNANİSTAN - KIBRIS

- **Çipras'tan yeni 12 mil kararı...** Yunanistan Başbakanı ve Dışişleri Bakanı Aleksis Çipras'ın, ülkesinin bazı bölgelerinde karasularının 6 milden 12 mile çıkarmasına ilişkin hazırlanan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerini durdurarak, yasa tasarısı olarak meclise getirilmesini kararlaştırdığı bildirildi.

ABD

- **Trump'tan patlayıcı madde içeren paketler gönderenleri yakalama sözü...** ABD Başkanı Donald Trump, eski ABD Başkanları Barack Obama ve Bill Clinton'ın evleriyle CNN'in New York ofisi dahil olmak üzere birçok adrese içinde patlayıcı madde bulunan paketler gönderilmesinin arkasındakileri yakalama sözü verirken, medyaya 'düşmanca' tavrına son vermesi çağrısında bulundu.
- **CIA Direktörü, Türkiye'nin elindeki Kaşıkçı cinayetinin ses kaydını dinlemeyi talep etti...** Kaşıkçı soruşturmasıyla bağlantılı Türk yetkililer, günlerdir yabancı medyaya, ellerindeki ses kayıtlarına dayanarak cinayetin ayrıntılarını anlattıklarını söylerken, Türkiye'ye gönderilen CIA Direktörü Gina Haspel'in ses kaydını dinlemek istediği belirtildi.
- **ABD'de Obama, Clinton ve CNN'e gönderilen patlayıcı madde paniği: 'Bu bir terör eylemi'...** New York'un üst düzey yöneticileri, eski ABD Başkanları Barack Obama ve Bill Clinton'ın evleriyle CNN'in New York ofisi dahil olmak üzere birçok adrese içinde patlayıcı madde bulunan paketler gönderilmesini, 'terör eylemi olarak' niteledi.

RUSYA

- **Rusya: Suriye'deki hava üssümüze İHA saldırısını ABD koordine etti...** Rusya Savunma Bakan Yardımcısı Fomin, Rus hava üssü Hmeymim'e militanlar tarafından düzenlenen bir saldırıya ilişkin olarak, "13 insansız hava aracı (İHA) ortak düzen içinde hareket edip yine ortak bir komuta merkezi tarafından yönetiliyorlardı. Bunlar olurken Amerikan keşif uçağı Poseidon-8 Akdeniz'de devriye geziyordu" dedi. Fomin'in anlattığına göre, söz konusu İHA'lar, Rus sinyal bozucu sistemleri ile karşı

karşıya gelince manuel olarak kontrol edilmeye başladılar. "Bu manuel kontrolü yaparsa köylünün biri değil, modern Poseidon-8 sistemleriydi. Uçak, manuel kontrole başladı" diye devam eden Rusya Savunma Bakan Yardımcısı, "Bu sistemler onları (İHA'ları) uzaydan yönetmeye ve içeri sızabilecekleri delikleri göstermeye başladı. Sonra da (İHA'lar) imha edildiler" ifadelerini kullandı.

- **Gazprom, Türk Akımı'nın karadan geçen kısmının Türkiye'deki ikinci kolunun inşasına 2019'da başlayacak...** Gazprom Başkan Yardımcısı Aleksandr Medvedev, Türk Akımı doğal gaz boru hattı projesinin karadan geçen kısmının Türkiye'deki ikinci kolunun inşasına gelecek yıl başlanacağını söyledi. Medvedev, Gazprom dergisine verdiği röportajda şimdilerde Türk Akımı'nın denizdeki ikinci kolunun inşasının tüm hızıyla devam ettiğini ve deniz dibindeki çalışmaların önümüzdeki aylarda tamamlanacağını söyledi. Medvedev "Gelecek yıl Türkiye toprakları üzerindeki, karada bulunan transit kolunun inşasına geçmeyi planlıyoruz. Türk şirketi Botaş'la gerekli görüşmeleri gerçekleştiriyoruz. Aralık 2019'da Türk Akımı'nın hizmete geçirilmesi planlanıyor" dedi. Medvedev, Gazprom'un Türk Akımı'nın ikinci kolunun Bulgaristan, Sıbristan, Macaristan ve İtalya gibi AB ülkelerine uzatılması konusu üzerinde de çalıştığını ekledi. Türk Akımı, her biri 15.75 milyar metreküp doğalgaz kapasiteli olan 2 ayrı hattın oluşacak. Bu hatların biri Türk pazarının ihtiyaçlarına, diğeryse Avrupalı tüketicilerin kullanımına ayrılacak.
- **Putin: Türk Akımı'na İtalya da bağlanabilir...** Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, İtalya'nın Türk Akımı doğalgaz boru hattına bağlanma imkanını araştırdıklarını belirtti. Halihazırda altyapıyla ilgili konuların ve İtalya'nın boru hattına bağlanma seçeneklerinin incelendiğini dile getiren Putin, İtalya Başbakanı Giuseppe Conte ile ortak basın toplantısında şunu dedi: "Bu, Bulgaristan üzerinden olabilir, hatta Sırbistan, Macaristan üzerinden de olabilir, Yunanistan üzerinden de olabilir". Daha önce Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, Avrupa Birliği ve diğer ülkelerin Türk Akımı projesine katılımının, Güney Akım hikayesinin tekrarlanmayacağı garantisinin verilmesi durumunda mümkün olduğunu söylemişti.
- **Putin: Rusya, ABD'nin Avrupa'ya yeni füzeler getirmesine aynı şekilde yanıt vermek zorunda kalacak...** Putin, "Avrupa'ya gelince, tabii ki en önemli konu, ABD'nin INF'den çekilmesi durumunda sonradan üretilecek olan füzelerle neler yapacağı sorusu" dedi ve şöyle devam etti: "Eğer bu füzeler Avrupa'ya yollanırsa elbette ki biz buna aynı şekilde yanıt vermek durumunda olacağız. Eğer böyle bir gelişme söz konusu olursa bunu kabul edecek olan Avrupa ülkeleri, kendi topraklarını olası bir misilleme saldırısı riski altına soktuklarını anlamalı. Bunlar açıkça ortada olan konular".
- **Şoygu: NATO tatbikatları Rusya sınırlarına giderek daha fazla yaklaşıyor...** Rusya sınırları yakınında tatbikat düzenleyen NATO'nun saldırı faaliyetleriyle ilgili çalışmalar yaptığını söyleyen Rusya Savunma Bakanı Sergey Şoygu, İttifak'ın tatbikatları Rusya sınırına yaklaştırmaya devam ettiğini vurguladı. Şoygu, NATO'nun Rusya sınırlarının eteklerinde düzenleyeceği ve 'Soğuk Savaş sonrasının en büyüğü' diye nitelenen 'Trident Juncture' (TRJE18) tatbikat kapsamında İttifak'ın yakın bölgelerdeki çalışmalarına tepki gösterdi. Savunma Bakanı, "Sınırlarımızdaki

operasyonel ve askeri hazırlık çalışmalarının kapsamı genişliyor ve yoğunlukları artıyor. NATO ülkeleri, saldırı faaliyetlerine ilişkin görevler üzerinde çalışıyor" dedi.

ASYA-PASİFİK

- **Ermenistan Parlamentosu Paşinyan'ın adaylığını reddetti, fesih sürecini başlattı...** Ermenistan Parlamentosu, vekaleten başbakanlık görevini yürüten Nikol Paşinyan'ın başbakanlığa adaylığını reddederek fesih sürecini başlattı. Ermenistan Parlamentosu'nda istifa ettikten sonra görevine devam eden Başbakan Nikol Paşinyan'ın yeniden adaylığı reddedildi. Paşinyan'a parlamentoda hiç 'evet' oyu çıkmazken, 11 vekil çekimsiz oy, 1 vekil de 'hayır' oyu verdi. Paşinyan'ın partisi Yelk Birliği'nin Başkanı Lena Nazaryan, Paşinyan'ın parlamentonun feshi için aday gösterildiğini söylemişti. Nazaryan'a göre, anayasa gereği, resmi olarak aday gösterilmesi gerekiyordu. Parlamentonun feshi için hükümetin iki oturumda başbakanı seçmemesi gerekiyor. Paşinyan 16 Ekim'de erken seçim için istifasını vermişti.
- **BM'den Arakan açıklaması: Soykırım devam ediyor...** Birleşmiş Milletler (BM) Uluslararası Myanmar Bağımsız Araştırma Misyonu Başkanı Marzuki Darusman, Myanmar'da Arakan Müslümanlarına karşı soykırımın devam ettiğini belirtti. Darusman, "Arakanlılara yönelik zulüm devam ediyor ve şu an bile Arakan'da kalan Rohingya toplumu en ciddi baskı ve kısıtlamalara maruz kalıyor. Son bir yılda hiçbir şey değişmedi. Soykırım devam ediyor" diye konuştu. BM'ye göre, 25 Ağustos 2017'den sonra Arakan'dan kaçıp Bangladeş'e sığınanların sayısı 720 bine ulaştı. Uluslararası insan hakları kuruluşları, yayımladıkları uydu görüntüleriyle yüzlerce köyün yok edildiğini kanıtladı. BM ve uluslararası insan hakları örgütleri, Arakanlı Müslümanlara yönelik şiddeti 'etnik temizlik' ya da 'soykırım' olarak adlandırıyor.

TÜRKİYE - TÜRK DÜNYASI

- **Akar: S-400'lerin kurulum çalışmalarına Ekim 2019'da başlanacak...** Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar, S-400'lerin kurulum çalışmalarına Ekim 2019'da başlanacağını duyurdu. Hulusi Akar, gündeme dair değerlendirmelerde bulundu. S-400 füze savunma sistemlerinde geline son aşamayı değerlendiren Akar, "Ekim 2019'dan itibaren bunun kurulum çalışmaları başlayacak. Şu anda personel seçimi safhasındayız" dedi. Seçilecek personel 2019 yılının başlangıcından itibaren Rusya'ya eğitime gönderileceğini ifade eden Akar, orada gerekli eğitimlerinin verileceğini ve burada görevlerin başına geçeceklerini söyledi.
- **Gençlere göre Türkiye'nin ve Gençlerin en önemli 3 sorunu...** Bilal Erdoğan'ın da yönetim kurulu üyesi olduğu Türkiye Gençlik STK'ları Platformu'nun araştırmalarında Gençler, 'Türkiye'nin en önemli 3 sorunu nedir?' sorusuna sırasıyla, ekonomi, işsizlik ve terör olduğunu ifade ettiler. 'Gençlerin en önemli ilk 3 sorunu nedir?' diye sorulduğunda ise 1. sırada iş sahası eksikliği, 2. sırada eğitimde yaşanan sorunlar, 3. sırada madde bağımlılığı olarak ifade edildi.

- **Türkiye'de günde 395 Suriyeli bebek dünyaya geliyor...** Türk-Alman Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı, Göç ve Uyum Araştırmaları Merkezi Müdürü Prof. Dr. Mehmet Murat Erdoğan, Türkiye'de günde ortalama 395, Şanlıurfa'da ise 50-55 Suriyeli bebeğin dünyaya geldiğini söyledi. **Suriyeli nüfusu Türkiye nüfusunun 4.44'üne ulaşırken, Şanlıurfa'da bu oran yüzde 23.62 olarak belirlendi.** Türkiye'de 3 milyon 585 bin Suriye uyruklu vatandaş varken, Şanlıurfa'da 469 bin Suriyeli yaşıyor. Türkiye'de günde ortalama 395 Suriyeli bebek dünyaya gelirken, Şanlıurfa'da 50- 55 Suriyeli bebek dünyaya geliyor. İstihdam verilerine gelince; Şanlıurfa'da aktif çalışma nüfusundaki Suriyeli sayısı 210 bin civarındadır. Şanlıurfa'da zorunlu eğitim çağında olan Suriyeli nüfusu 150 bin ve Şanlıurfa'da 5 bin ek derslik, 208 okul, 7 bin 500 öğretmene ihtiyaç var.
- **PTT, Suriye'nin kuzeyinde şube açtı: APS gönderimi yapılabilir...** Posta ve Telgraf Teşkilatı (PTT) Gaziantep Başmüdürlüğü, Suriye'nin kuzeyinde 'Fırat Kalkanı' ve 'Zeytin Dalı' hareketleriyle kontrol altına alınan bölgelerde yaşayanlara hizmet verebilmek için şubeler açmaya hazırlanıyor. Gaziantep Valiliğinden yapılan yazılı açıklamada, 2017'den bu yana Fırat Kalkanı ve Zeytin Dalı bölgelerinde banka, kargo ve lojistik alanlarında hizmet veren Gaziantep PTT Başmüdürlüğünün, Cerablus, El Bab, Çobanbey, Azez, Mare şubelerinin ardından Afrin ve Cinderesi'nde de şube açacağı belirtildi.

- **Milli Eğitim Bakanlığı, Danıştay'ın 'Öğrenci Andı'yla ilgili kararına itiraz etti...** MEB, 'Öğrenci Andı'nı kaldıran değişikliğin iptaline hükmeden Danıştay 8. Dairesi'nin kararını temyize götürdü. Bakanlık, kararın yürütmesinin durdurulmasını istedi.

TERÖRLE MÜCADELE

- Diyarbakır İl Jandarma Komutanlığınca, 24 Ekim'de Lice ilçesinde şüpheli bir araçta yapılan aramada, 73 kg toz esrar ele geçirilerek 2 şüpheli yakalanmıştır.